

Frivillig särbeskattning av makar vid 1971 års taxering

Tabell utvisande ökningen (+) eller minskningen (—) av den sammanlagda direkta skatten för makar

Enbart arbetsinkomster. Kommunal utdebitering för år 1970 = 21 kr per skattekrona. Vid uträk-
krona samt att inkomsterna har stigit med 10 procent från år 1969 till år 1970. Med sammanlagd

Mannens inkomst kr	Skatte- system	Kvinnans inkomst, kr						
		10 000	12 000	14 000	16 000	18 000	20 000	22 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10 000	sam sär	5 092 ± 0 5 092	5 854 + 34 5 868	6 651 + 95 6 746	7 484 + 255 7 739	8 429 + 313 8 742	9 389 + 352 9 741	10 373 + 361 10 734
12 000	sam sär	5 834 + 49 5 883	6 659 ± 0 6 659	7 491 + 46 7 537	8 440 + 94 8 534	9 406 + 149 9 555	10 381 + 150 10 531	11 333 + 168 11 501
14 000	sam sär	6 651 + 131 6 782	7 491 + 67 7 558	8 436 ± 0 8 436	9 410 + 29 9 439	10 389 + 40 10 429	11 334 + 40 11 374	12 332 + 12 12 344
16 000	sam sär	7 484 + 295 7 779	8 440 + 122 8 562	9 410 + 40 9 450	10 393 ± 0 10 393	11 342 ± 0 11 342	12 333 — 46 12 287	13 398 — 141 13 257
18 000	sam sär	8 429 + 354 8 783	9 406 + 178 9 584	10 389 + 52 10 441	11 343 ± 0 11 343	12 336 — 44 12 292	13 395 — 158 13 237	14 461 — 254 14 207
20 000	sam sär	9 392 + 392 9 784	10 381 + 179 10 560	11 334 + 52 11 386	12 333 — 45 12 288	13 395 — 158 13 237	14 455 — 273 14 182	15 520 — 368 15 152
22 000	sam sär	10 373 + 412 10 785	11 333 + 207 11 540	12 332 + 34 12 366	13 396 — 130 13 268	14 461 — 244 14 217	15 520 — 358 15 162	16 619 — 487 16 132
25 000	sam sär	11 793 + 509 12 302	12 855 + 202 13 057	13 922 — 39 13 883	14 989 — 204 14 785	16 061 — 327 15 734	17 170 — 491 16 679	18 283 — 634 17 649
30 000	sam sär	14 443 + 506 14 949	15 515 + 189 15 704	16 615 — 85 16 530	17 731 — 299 17 432	18 842 — 461 18 381	19 951 — 625 19 326	21 064 — 768 20 296
35 000	sam sär	17 154 + 577 17 731	18 274 + 212 18 486	19 390 — 78 19 312	20 505 — 291 20 214	21 616 — 453 21 163	22 729 — 621 22 108	23 939 — 861 23 078
40 000	sam sär	19 933 + 696 20 629	21 053 + 331 21 384	22 169 + 41 22 210	23 336 — 224 23 112	24 544 — 483 24 061	25 751 — 745 25 006	26 961 — 985 25 976
50 000	sam sär	25 711 + 609 26 320	26 927 + 148 27 075	28 140 — 239 27 901	29 353 — 550 28 803	30 560 — 808 29 752	31 768 — 1 071 30 697	32 977 — 1 310 31 667
75 000	sam sär	41 028 + 460 41 488	42 340 — 97 42 243	43 650 — 581 43 069	44 960 — 989 43 971	46 264 — 1 344 44 920	47 570 — 1 705 45 865	48 876 — 2 041 46 835
100 000	sam sär	57 294 + 402 57 696	58 606 — 155 58 451	59 916 — 639 59 277	61 226 — 1 047 60 179	62 530 — 1 402 61 128	63 836 — 1 763 62 073	65 142 — 2 099 63 043
200 000	sam sär	126 682 — 230 126 452	128 170 — 963 127 207	129 658 — 1 625 128 033	131 146 — 2 211 128 935	132 627 — 2 743 129 884	134 113 — 3 284 130 829	135 597 — 3 798 131 799

Det nya skattesystemet har nu börjat tillämpas beträffande 1971 års inkomster. Det innefattar en individuell beskattning där gift inkomsttagare beskattas i princip oberoende av maken. Någon sammanläggning av makars arbetsinkomster skall inte längre ske.

Därmed har också motivet för den frivilliga särbeskattningen fallit bort. Denna beskattningsform infördes fr o m 1967 års taxering som ett provisorium i avvaktan på en definitiv utformning av familjebeskattningen. Syftet var att hindra att två makar

utan barn i olika inkomstkombinationer vid begäran om frivillig särbeskattning vid 1971 års taxering

ningen av kommunalskatteavdraget har förutsatts att 1969 års utdebitering var 20,24 kr per skatte-
direkt skatt avses statlig och kommunal inkomstskatt samt sjukförsäkrings- och folkpensionsavgift.

Kvinnans inkomst, kr							
25 000	30 000	35 000	40 000	50 000	75 000	100 000	200 000
10	11	12	13	14	15	16	17
11 793 + 459	14 443 + 443	17 154 + 505	19 933 + 627	25 711 + 539	41 028 + 378	57 294 + 308	126 682 — 350
12 252	14 886	17 659	20 560	26 250	41 406	57 602	126 332
12 855 + 164	15 515 + 138	18 274 + 152	21 053 + 274	26 927 + 90	42 340 — 167	58 606 — 237	128 170 — 1 071
13 019	15 653	18 426	21 327	27 017	42 173	58 369	127 099
13 922 — 60	16 615 — 119	19 390 — 121	22 169 + 1	28 140 — 290	43 650 — 634	59 916 — 704	129 658 — 1 716
13 862	16 456	19 269	22 170	27 860	43 016	59 212	127 942
14 989 — 214	17 731 — 322	20 505 — 323	23 336 — 253	29 353 — 580	44 960 — 1 031	61 226 — 1 101	131 146 — 2 291
14 775	17 409	20 182	23 083	28 773	43 929	60 125	128 855
16 061 — 336	18 842 — 483	21 616 — 484	24 544 — 511	30 560 — 837	46 264 — 1 385	62 530 — 1 455	132 627 — 2 822
15 725	18 359	21 132	24 033	29 723	44 879	61 075	129 805
17 170 — 500	19 951 — 647	22 729 — 652	25 751 — 773	31 768 — 1 100	47 570 — 1 746	63 836 — 1 816	134 113 — 3 363
16 670	19 304	22 077	24 978	30 668	45 824	62 020	130 750
18 283 — 633	21 064 — 780	23 939 — 882	26 961 — 1 003	32 977 — 1 329	48 876 — 2 072	65 142 — 2 142	135 597 — 3 867
17 650	20 284	23 057	25 958	31 648	46 804	63 000	131 730
19 947 — 780	22 729 — 928	25 748 — 1 174	28 770 — 1 295	34 787 — 1 622	50 831 — 2 510	67 097 — 2 580	137 819 — 4 572
19 167	21 801	24 574	27 475	33 165	48 321	64 517	133 247
22 729 — 915	25 753 — 1 305	28 772 — 1 551	31 794 — 1 672	37 832 — 2 020	54 098 — 3 130	70 422 — 3 258	141 532 — 5 638
21 814	24 448	27 221	30 122	35 812	50 968	67 164	135 894
25 748 — 1 152	28 772 — 1 542	31 791 — 1 788	34 813 — 1 909	41 095 — 2 501	57 361 — 3 611	73 889 — 3 943	145 242 — 6 566
24 596	27 230	30 003	32 904	38 594	53 750	69 946	138 676
28 770 — 1 276	31 794 — 1 666	34 813 — 1 912	37 854 — 2 052	44 360 — 2 868	60 626 — 3 978	77 356 — 4 512	148 953 — 7 379
27 494	30 128	32 901	35 802	41 492	56 648	72 844	141 574
34 787 — 1 602	37 832 — 2 013	41 095 — 2 503	44 360 — 2 867	50 867 — 3 684	67 133 — 4 794	84 271 — 5 736	156 357 — 9 092
33 185	35 819	38 592	41 493	47 182	62 339	78 535	147 265
50 831 — 2 478	54 098 — 3 111	57 361 — 3 601	60 626 — 3 965	67 133 — 4 782	84 271 — 6 764	101 557 — 7 854	174 867 — 12 434
48 353	50 987	53 760	56 661	62 351	77 507	93 703	162 433
67 097 — 2 536	70 422 — 3 227	73 889 — 3 921	77 356 — 4 487	84 271 — 5 712	101 557 — 7 842	119 337 — 9 426	193 377 — 14 736
64 561	67 195	69 968	72 869	78 559	93 715	109 911	178 641
137 819 — 4 502	141 532 — 5 581	145 242 — 6 518	148 953 — 7 328	156 357 — 9 042	174 867 — 12 396	193 377 — 14 710	267 417 — 20 020
133 317	135 951	138 724	141 625	147 315	162 471	178 667	247 397

som båda hade arbetsinkomster genom sambeskattning fick högre skatt än de skulle ha haft som ogifta.

Huruvida familjebeskattningen genom det nya skattesystemet fått sin definitiva utformning återstår att se. Under alla förhållanden har reformen gjort den frivilliga särbeskattningen obehövlig och förordningen (1965:153) om särskild skatteberäkning i vissa fall för makar har upphävts fr o m 1972 års taxering (1971 års inkomster).

Den frivilliga särbeskattningen är emellertid alltjämt aktuell beträffande 1970 års inkomster och den tillämpas sista gången vid 1971 års taxering. För flertalet familjer gäller fortfarande att sambeskattning ger den lägsta skatten för makarna sammanlagt. Men antalet familjer där frivillig särbeskattning lönar sig har hela tiden ökat starkt. Vid 1970 års taxering var antalet ca 130.000 och det har nu vid 1971 års taxering vuxit ytterligare. Det finns alltså anledning att i familjer med två inkomsttagare undersöka om frivillig särbeskattning skall begäras.

Hur sambeskattning resp särbeskattning utfaller beror på inkomsternas storlek och deras fördelning mellan makarna. Tabellen ovan belyser utfallet vid olika inkomstkombinationer. Observera att tabellen bara ger en ungefärlig ledning vid bedömningen, eftersom skatten på en viss årsinkomst alltid blir beroende på vilka avdrag som medges i det särskilda fallet.

Särbeskattningen sker inte automatiskt i de fall där den är förmånlig, utan särskild ansökan fordras. Ansökan görs på en speciell blankett. Det räcker om en av makarna skriver under. Ansökningen ges in enligt den ordning som gäller för självdeklarationen, dvs till den lokala skattemyndigheten, länsstyrelsen, vederbörande taxeringsnämnsordförande eller till något av de särskilda inlämningsställen som anordnas (banker, sparbanker och liknande).

Ansökning skall enligt gällande bestämmelse göras senast den 1 juli taxeringsåret dvs i det aktuella fallet *senast den 1 juli 1971*. Lämpligen ger man in ansökningen samtidigt med deklarationen. Därvid kan det vara bra att skriva på deklarationsblanketten: särbeskattning önskas, särskild ansökan inges samtidigt härmed, el dyl. Observera att ansökningen måste förnyas varje år. Om särbeskattning sker ett år innebär detta inte att man automatiskt särbeskattas också i fortsättningen.

Om taxeringsnämnden avviker från deklarationen förlängs ansökningstiden till den 15 augusti taxeringsåret. Har prövningsnämnden ändrat taxeringarna är ansökningstiden två månader från beslutet.

Den frivilliga särbeskattningen har i huvudsak följande innebörd.

Makar, som båda haft arbetsinkomst, kan efter ansökan få den statliga inkomstskatten och folkpensionsavgiften beräknad i princip enligt reglerna för ensamstående skattskyldig. Särbeskattningen är alltså konstruerad såsom en särskild skatteberäkning på debiteringsstadiet. Makarna samtaxeras på vanligt sätt.

De inkomster som utgör arbetsinkomst och alltså berättigar till särbeskattning är bl a följande.

inkomst av tjänst: all inkomst utom periodiskt understöd och liknande.

inkomst av jordbruk och rörelse: inkomst från sådan förvärvskälla där den skattskyldige varit verksam i ej blott ringa omfattning. Rörande jordbruksinkomster kan nämnas att inkomst av utarrenderat jordbruk i regel inte är arbetsinkomst.

Inkomst av annan fastighet, tillfällig förvärvsverksamhet och kapital utgör aldrig arbetsinkomst. Undantag från denna regel gäller dock nyssnämnda slags inkomster som inte överstiger 1.000 kr. Sådana inkomster behandlas av praktiska skäl som arbetsinkomst.

På ansökningsblanketten skall den skattskyldige ange om han önskar särbeskattning bara i det fall den sammanlagda skatten blir lägre (alt 1). Har han gjort detta får han inte någon särskild underrättelse om den lokala skattemyndigheten finner att särbeskattningen ger högre skatt än sambeskattningen. I sådant fall beräknas skatten på vanligt sätt med tillämpning av sambeskattning.

Bara om den skattskyldige i ansökningen angett att han påfordrar särbeskattning även om den sammanlagda skatten blir högre (alt 2) kan en ansökan bifallas trots att den är oförmånlig för makarna. Det är sålunda ingen risk för att makar genom en ansökan om särbeskattning oavsiktligt skall få högre skatt än eljest.

Beträffande tabellen må framhållas att inkomsterna utgör årsinkomster. Då man läser tabellen bör vidare beaktas att den förutsätter förvärvsavdrag på 300 kr hos hustrun.

Om hustruns arbetsinkomst består av t ex pension är hon inte berättigad till förvärvsavdrag. Den årsinkomst som då svarar mot de uträknade skattebeloppen i tabellen ligger 300 kr lägre än den årsinkomst som anges i tabellen. Om hustrun har barn och är berättigad till högre förvärvsavdrag ligger den verkliga årsinkomsten i motsvarande mån högre än inkomsten som anges i tabellen. Det kan nämnas att särbeskattningen sällan leder till skatteminskning när hustruns årsinkomst understiger 12.000 kr.

Obs. Ansökan om frivillig särbeskattning görs på särskild blankett. Ansökan senast den 1 juli 1971.

G. B.